

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 07.04.1949 Časová verzia predpisu účinná od: 07.04.1949 do: 31.12.1977

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

86.

Z á k o n

zo dňa 23. marca 1949

**o prísazných hájnikoch na ochranu lesov, poľného majetku,
poľovníctva, rybárstva a vôd a vodných diel.**

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1

Prísaznými hájnikmi (prísaznou strážou) podľa tohto zákona sa rozumejú osoby, ktoré boli podľa predpisov o ochrane lesov, poľného majetku, poľovníctva, rybárstva a vôd a vodných diel ustanovené na ochranu niektorého z týchto majetkov a složily prísahu.

§ 2

(1) Za prísazného hájnika môže byť ustanovená a do prísahy vzatá, pokiaľ tomu nebráni niektorý z dôvodov, uvedených v § 3, ods. 1, osoba, ktorá

- a) dosiahla 18 rokov,
- b) je československým občanom,
- c) je štátne spoľahlivá,
- d) je telesne a duševne spôsobilá,
- e) preukázala znalosť povinností a práv prísazného hájnika, vyplývajúcich z tohto zákona a z príslušných predpisov o ochrane majetkov, uvedených v § 1.

(2) Za preukaz znalosti podľa odseku 1, písm. e) sa považuje vysvedčenie o úspešnej návšteve niektorej lesníckej, hájnickej alebo rybárskej školy alebo o úspešne vykonanej lesníckej skúške alebo skúške pre strážcov zveri alebo skúške z poľovníctva. Inak sa preukazuje znalosť podľa odseku 1, písm. e) ústnou skúškou, ktorá sa skladá na okresnom národnom výbore.

§ 3

(1) Za prísazného hájnika nemôže byť ustanovená a do prísahy vzatá osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená

- a) pre ktorýkoľvek zločin alebo prečin alebo pre priestupok, spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných alebo spáchaný strelnou zbraňou,
- b) pre niektorý z trestných činov, uvedených v §§ 48, 52, 58 až 60 zákona zo dňa 18. decembra 1947, č. 225 Sb., o poľovníctve,
- c) pre nedovolené držanie zbrane alebo

d) pre poľný alebo lesný priestupok správny, pokiaľ od vykonania trestu na slobode alebo od zaplatenia peňažného trestu neuplynula lehota dlhšia než tri roky.

(2) Krajský národný výbor môže z dôvodov osobitného zreteľa hodných povoliť výnimky z ustanovenia odseku 1.

§ 4

(1) Tá istá osoba môže byť ustanovená za prísažného hájnika a vzatá do prísahy pre jedného alebo viac zamestnávateľov alebo pre niekoľko odvetví ochranej služby alebo pre niekoľko služobných obvodov (§ 6, ods. 2).

(2) Zamestnanci podnikov „Československé štátne lesy, národný podnik“, „Československé štátne majetky, národný podnik“ a zamestnanci lesov a majetkov vo vojenskej správe môžu byť ustanovení za prísažných hájnikov a do prísahy vzatí pre všetky odvetvia ochranej služby a pre celý obvod podniku.

§ 5

(1) Zamestnávateľ, ktorý chce ustanoviť prísažného hájnika, musí žiadať, aby ustanovenie bolo schválené okresným národným výborom a aby navrhnutá osoba bola vzatá do prísahy.

(2) Miestne príslušný je okresný národný výbor, v ktorého obvode je služobný obvod prísažného hájnika (§ 6, ods. 2). Ak je tento obvod v obvode niekoľkých okresných národných výborov, je príslušným okresný národný výbor, v ktorého obvode má prísažný hájnik svoje bydlisko.

(3) Ak zistí okresný národný výbor, že sú splnené podmienky, uvedené v § 2, schváli ustanovenie príslušného hájnika a vezme ho do prísahy.

§ 6

(1) Prísaha zneje takto:

„Prisahám, že budem verný Československej republike a jej ľudovodemokratickému zriadeniu, že budem ochrannú službu mne prikázanú vykonávať s najväčšou starostlivosťou a že budem majetok, ktorého ochrana je mi sverená, svedomite ochraňovať proti všetkým útokom, že všetku škodu na chránenom majetku, ktorú zistím, ihneď budem hlásiť a že sa budem vystríhať akéhokoľvek prekročenia svojich oprávnení.“

(2) O schválení ustanovenia za prísažného hájnika a o vzatí do prísahy vydá okresný národný výbor osvedčenie, ktorého vzor vyhlási Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode s Ministerstvom vnútra v Úradnom liste. V osvedčení musí byť vyznačený územný obvod, prikázaný prísažnému hájnikovi na výkon ochranej služby (služobný obvod), a uvedené zbrane, ktoré smie prísažný hájnik držať a nosiť. Osvedčenie nahradzuje zbrojný pas na tieto zbrane. Prísažný hájnik musí mať osvedčenie pri výkone služby so sebou a na požiadanie sa ním preukázať.

(3) Okresný národný výbor vedie soznam prísažných hájnikov, v ktorom sa vyznačujú krstné meno a priezvisko, povolanie a bydlisko prísažného hájnika, druh ochranej služby, služobný obvod, dátum složenia prísahy, oprávnenie na držanie a nosenie zbraní a zamestnávateľovo meno a bydlisko.

§ 7

Zamestnávateľ je povinný urobiť oznámenie okresnému národnému výboru do 8 dní:

a) ak sa zmení služobný obvod prikázaný prísažnému hájnikovi alebo druh ochranej služby mu prikázanej alebo

b) ak ustanovil za prísazného hájníka osobu, ktorá už koná ako prísazný hájník službu pre iného zamestnávateľa.

Zamestnávateľ musí zároveň predložiť osvedčenie na vykonanie opravy alebo doplnenie.

§ 8

Ak zistí okresný národný výbor, že nie sú splnené podmienky pre ustanovenie prísazného hájníka podľa § 2 alebo že tu neboly v čase ustanovenia, vyhlási osvedčenie za neplatné.

§ 9

(1) Ak bolo osvedčenie vyhlásené za neplatné podľa § 8 alebo ak prestal prísazný hájník vykonávať ochrannú službu z iného dôvodu, je povinný bezodkladne odovzdať osvedčenie zamestnávateľovi. Zamestnávateľ je povinný odovzdať osvedčenie okresnému národnému výboru, po prípade oznámiť zároveň, že prísazný hájník prestal vykonávať ochrannú službu pre neho. Ak prestane prísazný hájník vykonávať ochrannú službu len pre niektorého z viac zamestnávateľov, je povinný oznámiť to okresnému národnému výboru a predložiť osvedčenie na vykonanie opravy.

(2) Ak má byť za prísazného hájníka ustanovená osoba, ktorá bola už raz za prísazného hájníka ustanovená a složila prísahu, neberie sa v takom prípade znovu do prísahy. Postačí opätne vydanie osvedčenia okresným národným výborom.

§ 10

(1) Prísazný hájník môže pri výkone ochrannej služby vo svojom služobnom obvode zadržať len

1. osobu, ktorú pristihne pri trestnom čine, spáchanom na majetku, na ktorého ochranu bol ustanovený,
 - a) ak mu nie je známa a ak sa nemôže jej totožnosť ihneď spoľahlivo zistiť, alebo
 - b) ak sa mu protiví pri výkone jeho služby, alebo
 - c) ak spôsobila značnú škodu;
2. neznámu osobu, podozrivú zo spáchania trestného činu na majetku, na ktorého ochranu bol ustanovený, ak sa nemôže jej totožnosť ihneď spoľahlivo zistiť.

(2) Ak sa dá osoba, ktorá môže byť podľa odseku 1 zadržaná, na útek, môže ju prísazný hájník stíhať a zadržať i mimo svojho služobného obvodu.

(3) Ak vznikne podozrenie, že zadržaná osoba má u seba predmety, ktorými bol spáchaný trestný čin na majetku, na ktorého ochranu bol prísazný hájník ustanovený, alebo predmety, ktoré slúžia na spáchanie takého trestného činu alebo z neho pochádzajú, môže prísazný hájník vykonať prehľadanie šatstva a predmetov, ktoré má zadržaná osoba u seba, a tieto predmety odobrať.

(4) Prísazný hájník je povinný predviesť zadržanú osobu bezodkladne miestnemu národnému výboru alebo bezpečnostným orgánom a odovzdať im odobrané veci.

§ 11

(1) Prísazný hájník smie pri výkone služby v nevyhnutne potrebnej miere použiť zbraň, dbajúc na opatrnosť podľa okolností potrebnú, len v prípade nevyhnutnej obrany, aby odvrátil bezprávny útok, vedený proti jeho osobe alebo bezprostredne mu hroziaci alebo útok na život inej osoby.

(2) Na použitie sú pripustené všetky sečné, bodné a strelné zbrane, ktoré sú obvyklé vo verejnej bezpečnostnej službe, pokiaľ je prísazný hájník na držanie a nosenie takých zbraní oprávnený (§ 6, ods. 2).

§ 12

Prísazný hájnik je povinný zistiť priame následky použitia zbrane ihneď, len čo sa to môže stať bez ohrozenia jeho alebo inej osoby. Poranenému treba, pokiaľ možno, poskytnúť prvú pomoc. O použití zbrane treba bezodkladne upovedomiť bezpečnostné orgány, ako aj zamestnávateľa prisázného hájnika.

§ 13

Žiadosti o schválenie ustanovenia za prisázného hájnika a osvedčenia o vzatí do prísahy sú oslobodené od poplatkov a dávok za úradné úkony vo veciach správnych.

§ 14

Osoby, ktoré boli ustanovené za prisázných hájnikov a vzaté do prísahy podľa doterajších predpisov, sa považujú za prisázných hájnikov podľa tohto zákona. Zamestnávateľia týchto osôb sú povinní do 30 dní od začiatku účinnosti tohto zákona predložiť okresnému národnému výboru doterajšie osvedčenie a požiadať o vydanie osvedčenia podľa tohto zákona.

§ 15

Ustanovenia zákona zo dňa 22. januára 1948, č. 12 Sb., o vonkajšom označení prisázných strážne, určenej na ochranu lesov, poľného majetku, poľovníctva a rybárstva, platia i pre prisázných hájnikov, ustanovených na ochranu vôd a vodných diel.

§ 16

(1) Konania a opomenutia, priečiace sa ustanoveniam tohto zákona, sa trestú, pokiaľ nejde o čin trestný súdne, ako správny priestupok pokutou do 20.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do jedného mesiaca alebo oboma týmito trestami. Zároveň s pokutou sa vymeria pre prípad nevykonalnosti náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia do jedného mesiaca. Ak sa uložia oba tresty zároveň, nesmie trest na slobode spolu s náhradným trestom za nevykonalnosť pokutu robiť viac ako jeden mesiac.

(2) Trestným rozhodnutím môžu byť veci, ktorými sa trestný čin spáchal alebo ktoré boli určené na jeho spáchanie, vyhlásené za prepadnuté v prospech štátu.

§ 17

(1) Zrušuje sa platnosť, po prípade použiteľnosť predpisov, ktoré odporujú tomuto zákonu, najmä ustanovenia

1. § 52, ods. 4 a §§ 53 až 58 cis. patentu zo dňa 3. decembra 1852, č. 250 r. z., ktorým sa vydáva nový lesný zákon,
2. nariadenia zo dňa 2. januára 1854, č. 4 r. z., o vzatí do prísahy ochranného personálu lesného a dozorného personálu poľovníckeho pre poľovnícku službu,
3. nariadenia zo dňa 1. júla 1857, č. 124 r. z., o požiadavkách pre vzatie do prísahy pre ochrannú službu lesnú a poľovnícku,
4. zákona zo dňa 16. júna 1872, č. 84 r. z., o úradnom postavení strážneho personálu, ustanoveného na ochranu jednotlivých odvetví pôdohospodárstva,
5. §§ 20 až 27, 29 a 30 zákona zo dňa 12. októbra 1875, č. 76 čes. z. z., o ochrane poľného majetku,

6. §§ 19 až 25, 28 a 29 zákona zo dňa 13. januára 1875, č. 12 mor. z. z., o ochrane poľného majetku,
7. §§ 18 až 24, 27 a 28 zákona zo dňa 30. júna 1875, č. 21 slez. z. z. o ochrane poľného majetku,
8. § 178, ods. 2 zák. čl. XXIII/1885, o vodnom práve,
9. § 70, druhej vety vodného zákona, v znení prílohy vládneho nariadenia zo dňa 7. augusta 1942, č. 305 Sb.,
10. §§ 37 až 40 zák. čl. XXXI/1879, o lesnom zákone, a nariadenia č. 72.086/1895 F.M.,
11. §§ 76 až 86 a 96 zák. čl. XII/1894, o poľnom hospodárstve a poľnej polícii, a §§ 76 až 86 vykonávacieho nariadenia č. 48.000/1894 F.M.,
12. zákona zo dňa 1. mája 1896, č. 53 mor. z. z., o požiadavkách na potvrdenie a vzatie do prísahy strážneho personálu, ustanoveného na ochranu pôdohospodárstva, a
13. vládneho nariadenia zo dňa 20. augusta 1942, č. 311 Sb., o ochranej službe poľovníckej.

(2) Ustanovenia § 30 zák. č. 225/1947 Sb. zostávajú nedotknuté.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

